

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap.

A BALKÖZÉPPÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési feltételek: helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve. Egész évre 10 frt. Félévre 5 frt. Negyedévre 2 frt 50 kr. Egy óra 1 frt. Előfizethetni helyben a kiadóhivatalban a debreczeni részvény-

nyomdában, aztán Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseikben, vidéken a postahivataloknál.
Hirdetési díj: négy hasábos petit sor 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s több

izben megjelenő hirdeteméknél leengedés történik. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyilttérben megjelenő közlemények minden sora 20 kr. A hirdetemények a szerkesztéségi irodában vétetnek fel.

Az előfizetési s hirdetményi pénzek a kiadóhivatalba, a lap szellemi részébe tartozó közlemények a szerkesztéségi irodába Tisza-bankház (Főpiacz 1584. sz. a.) czimezendők.

retbe foglalt kifejezések.
közörsra tett ígérte
zt magam is óhajtom,
s személyét felösm
szerezni, hogy mily
alkozási ígérte
tan kijelentem, hogy
is ön, soha, semmi
sem felek.
térjek, röviden csak
ss ur, ez intézet bel
után azt sem tudja:
ss ur! e téren nem
us hó 14-én.
ipták Károly.

Ellenőri
14. A Bismarck követője Kullman, Magdeburgból. Az nál bevallotta gyilbi azonban makonát megérkezése nden valószínűség lman, ki a katho n gyakran társal arok herczeg teg renáddal tisztelte rkélyén megjelent, nagyobb lelkesese

Antal. László.

adó ház.
orogh Ist- érelt ház és dtől kezdve lo.
n vagy levél kir. kincs- Lippán.

ppéztárnoki állo- el van egybekötvé, ok, kik ezen állo- tól auguszt. 4-ig i hivatalban (vá- , vagy felszerelt

os polgarmestere.

tott bírtok 1875. sz. György naptól fogva használatba ki- adó több évre.
Értekezhetni Debreczenben Nagycsúcs-utca 1703. sz. 12. 1-3.

Budapest, jul. 13.

Az oláhországi vasutakkali csatlakozás.

A mai naprendjére, a romániai vasuti csatlakozásról és a temesvár orsovai vasutnak az osztr. államvaspálya részére engedélyezéséről szóló törvényjavaslatok, — vannak kitűzve.

Előre megjósolhatjuk, mi lesz sorsuk e javaslatoknak. A többség által el fognak fogadtatni.

Mert az elfogadtatásra szükséges apparatus minden eszközei mozgásba hozattak.

A nagy számmal megjelent horvát képviselők a folyosókon panaszkodtak, hogy 32 foknyi hőségben szavazógepekül fölrendeltettek.

Patzolaynak, az aldunai tartományokból érkező gabbanemüek vámmentessége tárgyában tett interpellatiójára. azt felelte a kereskedelmi ügyér, — hogy ez ügyben közös törvény engedvén meg e folyó évi szeptemberig a vámmentességet, — az osztr. miniszter hozzájárulása nélkül, — a vámmentességet nem szüntetheti meg. — Paczolay nem elégedett meg a miniszter feleletével s azt magyarázta, hogy Magyarország minden terheit a föld gyümölcséből fizeti, — és pedig főleg aratás után rögtön. Az ország népének, és az ország pénztárának is az fekszik tehát érdekében, hogy főleg szeptemberig védelmeztesse a magyar földművelés érdekei, — az aldunai gabbanemüek concurentiája ellen. — Fájdalommal tapasztalja, — hogy jóllehet a magas miniszter tavál saját felelősségére, megszüntette az aldunai gabbanemüekre vetett vámot, — a mi nem Magyarországnak, de Ausztria fogyasztó népességének használt, — most az osztrák miniszter nem hajlandó saját felelősségére hozzájárulni a vámmentesség megszüntetéséhez, — a mi Magyarország népének válnék hasznára. Ebből tanulván, arra figyelmezteti a kormányt, — hogy jövőre nagyon óvatos legyen, — mindenben, a mit az osztrák kormányval közösen tenni akar, mert az osztrák kormány minden dolgát úgy tudja intézni, hogy Magyarország huzza a rövidebbet. — Most azonban, nem segíthetvén a dolgon, — határozati javaslatot beterjeszteni nem kíván.

Ezeket Paczolay beszélte, a szélső jobboldali képviselők legszélsőbbike.

Ő maga beszéli, hogy a földművelésből élő Magyarországra nézve milyen veszélyes az aldunai gabbanemüek versenye: és nincs megelégedve a kormány nyilatkozatával, — s még sem kívánja azt tárgyalásra tüzetni.

Sőt midőn az elnökség szavazásra tüzte ki a kérdést, „elfogadja-e a ház a miniszter választát vagy sem?“ Paczolay azt elfogadta.

Azonban azon comicum fejlett ki, hogy a ház többsége 91 szóval 90 ellenében, — a miniszter választát nem fogadta el tudomásul. Miből azután következett, hogy a házszabályok értelmében a kérdés tárgyalás alá és napi rendre tüzessék. Mivel azonban az interpelláló ezt nem ohajtottta, — s a ház elnöke szerette volna e kérdést elaltatni, — s a napirendre, t. i. a vasuti ügyek tárgyalására hívta fel a házat, — a baloldal volt kénytelen figyelmeztetni a házat,

hogy tüzzön ki napot a kereskedelmi ügyér válaszának tárgyalására. Az időközben több ujonérkezett tagjai által megerősödött jobboldal ezt a kivánatot elvetette, — és a Somsich volt házelnök — sophisticus magyarázata után, „falusi tanácshoz méltólag“ — azt határozta, hogy a napirendbe tüzésben máskor határozunk.

És Paczolay jól érezte magát kettős szerepében. Kedves dolgokat mondhatott el a földművesek szája izének, — de azért meghajolt a kormány akarata előtt, — s magatartásával mind maga mind a jobboldal igazolta, hogy jóllehet az aldunai gabnákra vetett vámok megszüntetése, csekély eszköz azot concurentiájának emelésére, — ahoz képest, — a miről ma lesz szó, mégis meg fogja azt szavazni. Ma pedig arról lesz szó, hogy t. i. az osztrák államvaspályának adassék jog, — kiépíteni és üzletben tartani 95 évig, az orsova-tömösvári vasutat, és ezáltal urává lenni mindazon forgalomnak, mely a szintén az osztr. államvaspálya-társulat által 25 évre bérben tartott romániai vaspályákról, Orsova-Temesváron által, egész Magyarországon, alsó Ausztrián, Morva- és Csehországon keresztül a szász határszélig irányul.

A központi bizottság előadója Pólya, és a közlekedési miniszter beszédjeikben előadtak minden lehető a törvényjavaslat védelmére, — de velős czáfolatra találtak, mindjárt Helfy előadásában, — ki beszédje végén a törvényjavaslatot elvetetni, és a kormányt oda kívánta utasítani, hogy a romániai csatlakozásra nézve kerestessen alkalmasb és olcsóbb pontokat.

Tökéletesen megczáfolta pedig a kormány előadását, s bebizonyította ezen törvényeknek Magyarország képviselőháza általi elfogadhatatlanságát, Tisza Kálmán, ki ma ismét egyikét tartotta fényes tehetségei és lángoló honszerelméből fakadott azon remek beszédének, melyet sietünk teljes terjedelmében közölni mellékletünkben lapunk olvasóival, s melyből mindenki legvilágosabban megértheti, hogy Magyarországnak mily nagy érdeke fölött folyik most a tanácskozás, s miről fognak szavazni holnap vagy holnapután, Magyarhon képviselői.

Adjá Isten! hogy a haza jól felfogott érdekében, és a hon üdvére szavazzanak!

* **A keleti vasut ügyében,** az albizottság valószínűleg még e hónapban terjeszti elő jelentését a pénzügyi és vasuti bizottságoknak. A jelentésen Korizmic László és Szentpály Jenő urak dolgoztak.

— **A bécsi „Montags-Revue“** hivatalos közleményben jelenti, hogy Magyarország sürgeti a gabnavám újból behozatalát. Az orosz gabona megnyerése a szállítás számára pusztá forgalmi kérdés, melynek megoldására az illető vasutakkal intézkedések történtek a mennyiség szerinti vámolás kérdésének tekintetbe vételével.

— **Az „Oderszky-Viestnik“** orosz lap, a magyar képviselőház f. hó 1-én tartott üléséről értekezik egy vezércikkében, s bírálta a vál. törvényjavaslatot, ezeket mondja: Az új javaslat az 1848. évi választási törv. határozatai képezik azon főkülönbséggel, hogy a

régi törvény az összes nemességet felruházta a választási joggal, míg ellenben a mostani törv. javaslat a nemeseket a többi néposztályokkal egyenlővé teszi s e jogot bizonyos censusok köti. Ugy látszik, hogy az új törv. javaslat készítőinek főgondja volt: a magyar elemnek a választásokra legnagyobb befolyást biztosítani. A választásoknál előforduló visszaélések elhárítására különféle kiigazítások vétettek fel. A javaslat összeállítói sok fogást, és bebuó helyeket gondoltak ki, hogy „a kecske is jól lakjék, a káposzta is megmaradjon.“ De valamint a fának, melynek gyökerében rothadás van, nem lehet zamatos gyümölcse, ugy a többi translajtháni nemzetiségek tulsúlyára alapított választási törvény, aligha eredményezendi az alkotmányos rendszerből eredő kellemetlenségek elhárítását, stb. — Ismerteti ezután dr. Polit és Tisza Kálmán ide vonatkozó beszédeit, s hogy utóbbi fényes ékesszólással a javaslat elfogadása mellett szónokolt.

* **A bécsiek által rendezett gabnavásár programjában** legelől hirdeti, hogy a rendező bizottság Europa minden országainak aratási eredményéről kimutatásokat fog közölni. Ha e kimutatás csak hozzávető becslés akar lenni, akkor nem fog újat mondani; de ha számbeli adatokat tesz ismét közzé, minőkkel a tavalyi gabnavásár alkalmával csak gunymosolyt provocált, akkor nem irigyeljük tőle. A budapesti rendező bizottság lehetetlennek tartotta ez idő szerint, még Magyarországot illetőleg is oly kimutatást adni, mely statisztikai porhintésnek ne vétethetnék. — De a jó bécsiek tudni fogják nehány hét múlva, nemcsak hogy Magyarország határain, de Hollandiában, Belgiumban és Oroszországban — akár arattak, akár nem, — mennyit kell hozni minden holdnak.

Külföld.

— **Franciaország.** A versaillesi kormány hivatalos és felhivatalos lapjai azon hirt terjesztik, hogy Mac-Mahon üzenete a kamara és a közvélemény által kedvezően fogadtatott. Ezen híreket a legujabban érkezett francia lapok megczáfolják. Az üzenet azon pontja, melyben Mac-Mahon kijelenti, hogy a nemzetgyűlés a nov. 20-iki határozattal elveszítette souverain jogát, ugy a legitimisták, mint a köztársaság pártiak által botrányozással fogadtatott. Ugy a kamara mint a közönség ugy találja, hogy a marsall kissé nagyon is „császári“ modorban beszélt, melyet neki a „Figaró“ adott. Különbben az utolsó napokban maga Mac-Mahon megsokalta már barátainak vak buzgalmát, mert a „Figaró“ egy cikk közlése miatt, melyben a nemzet gyűlést a hadsereggel fenyegeti, 14 napra felfüggesztetett, s ez által a köztársaságiaknak ez ügyben benyújtott interpellatiói is elintéztettek.

Rouher ur, ha Franciaországban még van igazság, aligha nem a vádlottak padjára fog kerülni, mert, a mint az „Indep. Belge“ jelenti, az ex vice császár egy rendőrügynököt megvesztegetett, hogy az ex császárné egy igen compromittáló levelét mely Douvernois Clement császárpárti főkortesnek lefoglalt papírjai között találtatott, elsikkasztja. Renault a rendőr főnök azzal fenyeget, hogy ha Rouher feleletre nem fog vonatni, beadja lemondását. Rouher üldöztetését a miniszter tanácsban Magne a pénzügyminiszter ellenzi leginkább.

— **Spayolország.** Van-e boldogabb fejedelem széles Európában Don Carlosnál? Aligha. Ez a jó ur még most is mindig ünnepli a jun. 27-iki győzelmet, czimket osztogat, előléptet. Csak most tűnik ki, hogy miért szenvedtek a köztársaságiak Este lánál veszteséget. A hitetlen mörök ellen is jun 27-ikén vitták hajdan a clavijói csatát, melyben Szent Jakab személyesen részt vett. Carlita fanatikusok azt a hirt terjesztik, hogy Conchát is ez a szent lötte le. Boldog a ki elhiszi.

— **Törökország.** A porta és Persia közt legujabban kitört viszály, még mindig nincs kiegyenlítő, sőt az az utóbbi napokban fenyegető jelleget öltött. A porta egy török nomádnéptörzs kiadatását követeli, me-

lyet a persa kormány erőszakosan visszatart, s ha követelése rövid időn nem teljesítették, erőszakos rendszabályok alkalmazásával fenyegetőztek.

Németország. Tegnap lapunk külföldi rovatában közölt azon feltevésünk, hogy Bismarck herceg ellen a sarokba szorított ultramontanizmus emeltette a fegyvert, már csak az eddigi igen hiányos tudósítások által is igaznak bizonyult az be. A gyilkos Kullman Miklós 18—19 éves ember, éppen azon korban, melyben a fanatizálásra a férfi a legtöbb hajlammal bír. — A bűnöst Seidl és Schauer csendőrök fogták el. A herceg lélekjelenlétét megtartotta, kiszállt a kocsiból, s gyalog ment vissza lakására. Dr. Deruf, az egyik furdóros vette a sebesült kart ápolás alá. A herceg lakása előtt roppant néptömeg gyűlt össze, s ő nemsokára az erkélyre lépett, s karjára mutatva, mondá: „semmi sem történt”. Aztán a járásbíróhoz kocsizott, ki őt azonnal hivatalosan kihallgatta.

Az üstökös.

(Folytatás s vége.)

Az ily visszatérő üstökösök időszejének hívják, megkülönböztetésül a soha vissza nem kerülőtől, mely mintegy áttutató vendég futja meg naprendszerünket, hogy végkép elveszzen a világegyetem határtalan távolában. A mintegy hétszázra menő üstökösök közt csak mintegy negyven van időszeji üstökös gyanánt felismerve; ezek közt az Euckéé nem egészen négy év alatt kerül meg a napot hosszas ellipszis alakú pályáján, mely a bolygók körszerű útjától nagyban elüt, különösen a napközeli és naptávol rendkívül nagy különbsége miatt. Míg ugyanis a föld, és vele együtt a Merkur, Vénus és a többi bolygók alig térnek el a rendes köralkotól pályájukon, az üstökösök mindenike feltűnő különbséget árul el e tekintetben; utjuk hossza nyúló kerület, melynek egyik gyújtójában áll a nap, és így a csúcok egyikéhez igen közel, míg a másikhoz ellenkezőleg nagyon is távol. Az 1680-iki üstökös harmincz-ezer földnyire közeledett a naphoz, hogy töle a 8800 évre terjedő keringési idő felén túl 3000 millió földre távozzék; gyorsasága a napközben 53 mfd volt másodpercenként, míg a naptávolban ugyanazon időben nem több mint 12 láb. Közös törvény a bolygók futására nézve, hogy az annál gyorsabb, mennél közelebb van a naphoz, s annál lassabb, mennél távolabb éri a bolygót a nap vonzereje. E szabályt követik az üstökösök, csak hogy a plánéták mérsékelt menetrendétől élesen elütő különbségekkel.

A keringési idő is igen különféle: kilencz oly üstökös ismeretes eddig, melyeknek pályája nem terjed a Jupiter bolygón kívül; ezek keringési ideje $3\frac{1}{4}$ év közt változik. A többi harmincz ösmert pályájú üstökös közül az 1811-iki 2840 év alatt kerül meg a napot, míg van egy, az 1844-iki, melynek térítási ideje nem kevesebb mint 102 ezer év! — Ily változatos utakon és ily elütő idők alatt barangolnak eme csodás égitestek keresztül minden irányban, nem tekintve a bolygók rendszeres nyugot-keleti menetutját és csaknem egy siku pályáirányát, nem véve figyelembe azok összeköttetését, egymással viszonyát. És a bölcs gondviselés minő czélszerűen rendezte be azt is, oly égi testeknek engedve tért a szabad utrakelésre, melyek csekély tömegüknek fogva más bolygók sérelmére, háborgatására nem lehetnek, míg a szilárd vagy nagyobb tömegű világtestek utja egymástól kimért távokra fektetett, és pedig mennél nagyobb valamely bolygó, annál távolabb esik töle a legközelebbi. A kis Merkur, a hason nagyságu Vénus, Föld és Mars utjai

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Egy tallér.

Bűnügyi történet.

(Németből.)

(Folytatás.)

Már a fővárosban igyekezett közeledni a szép amazonhoz, de hidegen és sértőleg lön visszautasítva; ez azonban nem tartóztatta őt, hogy Kabelitzbe menjen s látogatásait ismétlje, bár Elvira teljes nyíltsággal mutatta iránta való megvetését.

Sarentin egy bizalmas beszélgetés alkalmával megtudta az őrnagytól, hogy ez felette óhajtaná leányát, egy régi, feledhetetlen családból származó nemesnek, nőül adni, és ez esetben a Streit-féle majorátus Elvira férjére fog átszállani, sőt nyíltan oda nyilatkozott az őrnagy, miszerint el van határozva, Elvirának a férfiak iránti gyűlöletét megtörni, és ha egy alkalmas kéro fellép, kész egész atyai tekintélyét latba vetni.

Ezen közlemény következtében a gróf még nagyobb buzgalommal igyekezett Elvira jó indulatát megnyerni, de a legszomorubb eredménnyel. Hasztalan kísérte a szép amazont sétalovaglásaiban, csak csipősgunyt aratót, midőn akaratos lovát egy széles árok átugratására nem tudta kényszeríteni; kinevettetett, midőn czéllővését művészetét akaró mutogatni, s megszégyenülve volt kénytelen bevallani, hogy ily lovagi művészetekben a szép amazont legyőzni nem képes, mert Elvira őt azokban jóval felülmulja, ő leginkább csak egyet ösmert el művészek, ki bátrabban lova-

egymástól alig fekszenek hat-tíz millió földnyire, míg az utolsótól az óriási Jupiter már hetven —, emettől a Saturn kilenczven millió földre esik. Ilyképen a bolygók mozgása a szomszédoktól mi hátrányt sem szenved, s a kisebbek a nagyobbaktól rendszeres működésükben nem zavartatnak.

Az üstökös járhat kelhet tetszése szerint; nem okozhat kárt sem a bolygók menetirányára, sem azok gyorsaságára nézve; még tengelyök állását sem teheti ferdébbé vagy egyenesebbé; egyik a Jupiter holdjai közt siklott át, — másik, 1819 jun. 26-án, üstökével elálta a földnek útját s mindkét bolygó teljes nyugalommal tartá meg továbbra is rendes mozgáselemeit. Annál inkább szenved azonban az üstökösök a nagyobb égitestek vonzereje következtében; jelentékeny változások állnak be utja irányában egy-egy közeli bolygó hatása alatt, s e körülmény odamutat, hogy az üstökösök a nehézkedés egyetemes törvényének szintén alávetvők. Hogy minő az anyag, melyből alkotvák, még eddig képtelen volt a tudomány meghatározni. Legelterjedtebb azon nézet, hogy az üstökösök magva sűrűbb gáz, mely magából és a naptól jövő villanyos erők közvetítésével lövelli ki a végtelen finom pára felhőt, mely az üstököt képezi. Vannak azonban természettudósok, kik a milanoi Schiaparelli után apró szilárd testek halmazatának állítják az üstökös, mely hypothesis egyedül képes — szerintök — megengedni a sugártörés teljes hiányát.

Hátra van még, hogy a jelenleg látható Coggia-féle üstökösökről mondjunk el néhány számítási adatot, noha azok teljes hitelességét és pontosságát egyelőre határozottan be nem ösmerhetjük.

A f. évi június közepe táján észrevett üstökös a Sarkesillag közelében — oly szokatlan helyen, hol bolygók soha sem jelentkeznek — tűnt fel először. Szabadszettel jul. első napjaiban lön látható, s irányát a láthatár felé vévén, naponként növekvő fényvel és nagysággal halad a láthatár felé; fényének nettó-vábját jul. 18-án éri el, midőn huszszor fényesebb leend, mint egy hó előtt volt, azonban a naphoz igen közel esvén, aligha gyönyörködhetünk fénypontjában a napsugarainak tulnyomó volta miatt. Julius 8-án ment át a napközelen, midőn a naptól $13\frac{1}{2}$ millió földnyire volt; a földhöz július 20-án leend legközelebb, nem több mint hat millió földnyire. Üstöke nem igen fényes, noha hossza elég tetemes, mely a valóságban mintegy négy millió földnek felel meg. Hogy mennyi idő alatt kerül meg a napot, vagy általán meg kerül-e, avagy számtalan társai példájára örökre eltűnik szemünk elől: csupán a naponként eszközölt pontos észleletek és számítások derítendik ki, valamint az is a jövő titka, hogy a nép háborut hirdető jóslatása, s a magasabb politikusok háboru előjeleit sejtető suttogása mennyiben ad igazat üstökösünk megjelenésének?

Komlóssy Dezső.

A debreczeni gazdasági felsőbb tanintézet hallgatóinak ideji kirándulása.

(Vége.)

A dobsinai jégbarlang még alig vált országhírűvé, mindössze is 1870-ben ereszkedett belé legelőször Ruffing Jenő akkor végzett bányász-akadémikus, most már fő bányamérnök Dobsinán; nyilvánlást régen ismerték az emberek de nem mertek belémenni.

Dobsina város igen szép áldozatkészéget tanusi-

golt, biztosabban lőtt mint ő — nagybátyját, az ifju Stern doktort.

A gróf nagy emberösmerő volt; midőn Stern doktort Elvira társaságában először meglátta, nem volt többé kétsége azon ok felől, melyből a szép amazonnak férfigyűlölete származik. Éles, gyanus pillantásokkal nézte a két rokot, látta mint csillogtak fel Elvira fekete szemei, midőn Stern Frigyes közeledett hozzá, s ezt észrevette a gróf; de a felől, vajon e szerelem viszonzottatik-e, nem volt tisztában.

A doktor megfjethetlen rejtély volt előtte. Hogy Stern Frigyes minden lovagi művészetben felülmulhatatlan, arról a gróf egy vadászverseny s czéllövészet alkalmával meggyőződött; még feltűnőbb volt előtte, a mint az őrnagytól unokaöccse korai tudományosságának magasztalását hallotta, s örömteljes szívvel mutatta be neki egy igen elterjedt hírlapnak számát, mely a fiatal tudósok egy orvosi műve felől hozott kitünő, elismerő bírálatot.

Nagybátyja istenité, Elvira szerette a szép ifjut, de ez nem látszott róla tudni semmit. Okos, igénytelen volt a nagybátya előtt, nyugodt, barátságos rokonnak tűnt fel szép unokanővére előtt. Sötét kék szemei nem csillogtak tüzesebben, ha szívélyes köszöntését fogadta, vagy ha karjába fogozva Elvira, megfeszített figyelemmel hallgatta szavait. Mindig egyformán nyugodt, szenvedélytelen, értelmes maradt.

A gróf, ki el volt határozva a gazdag örökösök kezét megnyerni, azon naptól kezdve, melyen őt megfigyelte, mely ellenszenvet érzett Stern ellen, mi később gyűlöletté fajult el, a miért mindenütt akadályozólag találta őt útjában, s be kellett ismernie, hogy ez egy testi szépségben, mint ügyességben és szellemben sokkal felülmulja őt. Gróf Sarentin a székváros társa-

tott itt; az utfére, homnan a barlangba gyalog kell indulni, diszes egy emeletű vendéglőt építettett schwetzi stílusban, hol kényelemmel lehet megszállani, sőt hosszabban is időzni, mert 4 vendég szoba van. A vendéglőtől, e végre tartott, egyenruhás kalauz, vezető a látogatókat a hegyoldalában (tengerszín felett mintegy 2660 lábnyira) eső barlang bejáratához, az ut jó meredek és félórát tart. A bejárat előtt egy fedelező és ülapadokkal elátott helyiség van építve, hol megszohtak pihenni és élvezni a nagyszerű kilátást, mely a közeli magas hegyekbe nyílik.

Mi is üldögéltünk itt s azután indultunk a barlangba, melynek szájától már hat ölnyre köddé vált a lehellet, pedig a nap erősen sütött és 26 fok meleg volt.

A barlang első emeletére jókarban tartott lépcsőkön, de mégis fáradságosan lejutva, alig lehet megállani, hogy az ember a legkedvesebb meglepetés miatt fel ne kiáltson. Hosszu volna azt részletesen leírni, mi lepi itt meg a látogatót; oly valami csodás, valóban félséges és szép látvány ez, hogy róla előre fogalmakat alkotni nehéz, azért lep meg mindenkit.

Az aggteleki barlangot előbb elképzelteti magának bárki, az nem is lepi meg annyira, legfeljebb még több borzadályal tölti el: de ez felülmul mindent: a tükör tiszta jégfalak, ezer fényben ragyogó boltozat, áttetsző jégoszlopok, függőként lecsüngő, megdermedt zuhatagok, rojtok és bojtok módjára csüngő jégcsapok, mindazok oly varázsszal veszik körül az embert, miképp elfeledi, hogy a hegy rejtekében, sziklák onladéki között jár; az egész csaknem elegansnak mondható a barlangok közt, sőt szinte sajnálja az ember, hogy azt jégbarlangnak hívják, inkább jégzalonnak kellene nevezni. Itt már nemis szalonképes a füstös fákyla, 300 lámpával világítja ki a barlangot a vezető előre, aztán pedig milligyertyákkal járnak a látogatók.

Ebből is láthatjuk, hogy a kezelés gondos és szakértő, megakarják tartani teljes épségben az utódot számára is, és bizonyos, hogy ha a vasut Dobsináig járató lesz, néhány év alatt nagy híri lesz a barlang.

A felső emeletből még lejjebb lehet menni az alsóba sőt ilyen kettő van, mindenütt kedves meglepetés vár a látogatóra, és jó lépcsőzettel, utakkal van ellátva, még nők is megethetik az utat veszelni nélkül.

A hőmérséklet a fagy ponton felül, nyáron csak egy-két fokkal van, de azért nem kell nagyon felöltözni, mert a lépcsőkön járás belőlről melegít, és kényelmesen el lehet lenni egy őszi kabátban, a hideget nem éri az ember.

Még tovább is örömet időztünk volna a jégbarlangban, de sietni kellett, hogy azon nap Iglóra jusunk. Hátra volt még az utbaeső meredek hegycsúcs megmászása; a Pokolfej 4500 lábnyi magas tengerszín felett; legmagasabb pont, melyen egész kirándulásunk alatt megfordultunk. Ez utról ismét sokat lehetne írni, mert valóban oly vadregényes, miszerint én megvagytok győződve, hogy ha Dobsináig megnyílna a vasut akkor évenként nagy számmal fognak különösen alföldi hazánkiai a vidékre vándorolni s innen tovább a Szepességre, — bizonyára többe érnek vele, mintha külföldön keresnének, mert gyakran nem találunk, ehez hasonlót.

Iglón másnap megtekintettük a kormány által létesített lentermelő és lenelkészítő minta-intézetet. A gépek ugyan állottak most, mert a tavalyi termés már elkészült, de ami kedvünkért Zsilinszky igazgató ur mozgásba hozatta s látnuk mily könnyen és nagy gyorsasággal végeztetnek azon munkák, melyek kezierővel sokkal lassabban, nagyobb erővel s nem oly szabatosan mennek.

ságaiban szelleműs élczeiről volt híres, s megkísérettette ezeket gyűlött vetélytársa rovására alkalmazni, de oly találon visszaveretett, hogy nem merte azt tovább folytatni; csak egyes keserű megjegyzésekre engedte magát néha ellenszenvé által ragadtatni, de ebben sem volt szerencséje, mert azokat Stern, a nélkül, hogy hideg vérét elveszítette volna, megvetéssel utasította vissza. Így, egyenesen a gróf hátrányára a két ifju közt igen feszült viszony fejlett ki. Mindkettő nyíltan kimutatta ellenszenvét, kerülték egymást, a hol lehetett, s ha összejöttek, soha nem kerülhettek ki, hogy éles szavakat ne váltsanak, mely szóváltásoknál mindig Stern Fritz maradt a győztes.

Ha az ilyen ellenségeskedések Elvira jelenlétében történtek, ő a gróf minden vereségénél nyíltan kimutatta örömet, s könyörtelenül kigonyolta kérojét, s néha oly keserű és éles kifejezésekkel élt, hogy az minden más embert megsértett volna, s minden más férfi bizonyosan visszavonult volna a térről. De nem ez volt célja a grófnak, ki éppen ellenkezőleg ez által indítatva az őrnaghoz fordult, s megkérte Elvira kezét. Ő, mint azt remélte, megkapta az atya igen szavát, hiszen az ország egy legnemesebb családjának utolsó férfitagja volt, egy majorátusnak, s egy rangon alóli házasság által soha be nem szennyezett családjának örököse. Az őrnagy ajánlatba hozta, hogy azonnal hivhatja leányát, s nyilvánossá teszi az eljegyzést, de ezt a gróf nem akarta, s nem titkolta el az őrnagy előtt, hogy még nem sikerült megnyernie leánya szerelmét, mert ez más szerelmet hordoz szívében, és pedig, az ő meggyőződése szerint unokabátyja iránt.

(Folyt. köv.)

Iglóról az o pálya és vidékének de csak most győ nagyitva, mert n alig tesz egyenes hegyre fel, hegy hegyoldalékba vág duktokat képezve, csi ablakok telve, a vidék valóban e

Kassára érve zet meglepett be budapestit juttatja zilika, melyet mé ralyaink építettek mélyre tekintünk, itt sem sokat lehet

Megnéztük a munkásno dolgozik és a legjobb 9 firt ges kereset.

Ezután a fel pitott, de remekül tük meg, az igaz nikus, mindent kit kemence (Ringof) rendezve, ezer tég kell, hol azonban mint a milyennek fát használnak el. társulat szeszgyár gyártanak, de az érdekesebbek volt, vid levén, váltig czeninél szebb, de vettük, hogy a de

Kassán vasut czenig, jól esett n az ut egy kicsit tünk haza s ha vi elmondhatjuk, hogy

Adjon isten nak minden évben pasztalásra.

„Igy tehát n bizottságok, tanács rintem az elfogadó nek legbuzgóbb és

„Nem tudsz sam az általad fel megbizta az é p bizottságot tervek mányt mindenkinel sággal vádolni; ha rát, ha a felszél fe kot, — ha a házi járdára rakodott h leánykájának az á ha hugom asszony leve, mert nem fog boldogtalan szidhat dig jól tudják, hog zik legkevesebb er bizottság egyik tag kapitányi hivatal t kivigyék a városró méf kiszalad a fo kor olyan sok ága hát a bizottság va — a hátulját, bár sikerült kinyitásra zenhárom városon juthasson; — mor jól indokolt terv u ujutca elejére egy széles kapuja alatt fentartassék ugyan kocsik, szekerek, é kerülni széchényi P i s s o i r utcázék lokzata kétemelet emeletes, kisu-utca letes legyen. A f mint az utca me emeletben kisebb a kisu-utca felé letét pedig városu rem, s mellette a Mint más csinos v keny utca üveg f vetés készítésével bizottsági ülésben költségvetés iránt, elégitő. Remélem gyülésben fogja e kezdetnek kezdem

„Hja barátom

barlangba gyalog kell in-
églőt épített schwei-
lehet megszállni, sőt
vendég szoba van. A
gyenruhás kalauz, vezető
tengerszín felett mint
bejárathoz, az ut jó
arat előtt egy fedele-
van építve, hol meg-
gyszerű kilátást, mely a

után indultunk a bar-
at ölnyire köddé vált a
tött és 26 fok meleg

jókarban tartott lépcső-
tva, alig lehet megál-
sebb meglepetés miatt
részletesen leírni, mi
alam csodás, valóban
rőla előre fogalma-
g mindenkit.

bb elképzelheti magá-
annyira, legfeljebb még
ez felülmúl mindent:
yben ragyogó boltozat,
t lecsüngő, megdermedt
jára csingó jégcsapok,
körül az embert, mikép
sziklák omladékai kö-
nsnak mondható a bar-
a az ember, hogy azt
szalonnak kellene ne-
a füstös fáklya, 300
a vezető előre, aztán
látogatok.

a kezelés gondos és
es épségben az utódo-
a vasut Dobsinág jár-
hírű lesz a barlang.
bb lehet menni az al-
lított kedves meglepetés
el, utakkal van ellátva,
veszély nélkül.

on felül, nyáron csak
n kell nagyon felöl-
lőlről melegít, és ké-
zi kabátban, a hide-

zünk volna a jégbar-
azon nap Iglóra jus-
meredek hegycsucs
bnyi magas tengerszín
n egész kirándulásunk
t sokat lehetne írni,
szerint én megvágyok
nyilik a vasut akkor
különösen alföldi ha-
men tovább a Szepes-
vele, mintha külföldön
alálnak, ehhez hasonlót.
k a kormány által lé-
t mint a-intézetet. A
a tavalyi termés már
silinszky igazgató ur
tönnyen és nagy gyor-
k, melyek kézrierivel
s nem oly szabatosan

olt híres, s megkísér-
rovására alkalmazni,
gy nem merté azt to-
i megjegyzésekre en-
tal ragadtatni, de eb-
zokat Stern, a nélkül,
lna, megvetéssel utá-
róf hátrányára a két
tt ki. Mindkettő nyil-
ék egymást, a hol le-
nem kerülhettek ki,
mely szövénytől kál-
tes.

ek Elvira jelenlétében
égénél nyíltan kimu-
nyolta kérését, s néha
élt, hogy az minden
minden más férfi bi-
rról. De nem ez volt
ezelőg ez által indít-
gkérte Elvira kezét,
az atya igen szavát,
b családjának utolsó
s egy rangon alóli
nyezett családjának
ta, hogy azonnal hi-
az eljegyzést, de ezt
a el az örnagy előtt,
ie leánya szerelmét,
zívében, és pedig, az
ja iránt.

iglóri az oderbergi vasuton jöttünk Kassára; e
pálya és vidékének szépségeiről sokat hallottam már,
de csak most győződtem meg róla, csakugyan nincs
nagyitva, mert majdnem vetekezik a Semmeringgel,
alig tesz egyenes utat, folyvást kanyarog s emellett
hegyre fel, hegyről le, a Hernád partján nagyrészt
hegyoldaléka vágya, nagy hasadékokon keresztül vi-
duktokat képezve, alagutakon bujkálva keresztül; a ko-
csi ablakok telve vannak mindig bámuló fejekkel, mert
a vidék valóban elragadó.

Kassára érve, az itt uralkodó nagyvárosias színe-
zet meglepett bennünket, estefelé a korszó valóban a
budapestit juttatja eszünkbe, a remek és világhírű ba-
ziliká, melyet még Nagy Lajos és később Mátyás ki-
rályaink építettek emelék e színezetet; bár ha a dolog
mélyre tekintünk, akkor látjuk, hogy a főtéren kívül
itt sem sokat lehet látni.

Megnéztük a nagyszerű szivargyárt is, hol 3000
munkásno dolgozik, a legcsekélyebb hetenként 5 frtot
és a legjobb 9 frtot keresve. Ez tehát igazán tisztessé-
ges kereset.

Ezután a felvidéki építető társulat ujonnan ala-
pított, de remekül felszerelt téglá és cserépgyárt néz-
tük meg, az igazgató jeles és e téren tapasztalt tech-
nikus, mindent kitért és magyarázott előttünk; a kör-
kemence (Ringofen) a legújabb elvek szerint van be-
rendezve, ezer téglá égetéséhez 1 frt 80 kr ára kőszén
kell, hol azonban nem oly haszontalan téglát gyártanak,
mint a milyenek égetésére Debreczenben 4 frt 50 kr ára
fát használnak el. Megnéztük még a kassai részvény-
társulat szeszgyárt is, hol kolompér és tengeriből
gyártanak, de az egész ronda és kezdetleges, sokkal
érdekesebbek voltak a göbölők, 1200 db hízó-ökői
volt felállítva, mert a szeszgyárral két gőzmalom is van
kapcsolatban, melyeket nem néztünk meg az idő is rö-
vid levén, váltig beszélte az igazgató, hogy a debre-
czeniél szebb, de mi az addig látottakból azonnal ki-
vettük, hogy a debreczeninek fia se lehet.

Kassán vasutra üve meg sem állottunk Debre-
czenig, jól esett már látni a dupla verestornyot mert
az ut egy kicsit megviseli az embert. Jun. 28-ikán ér-
tünk haza s ha visszatekintünk az uton töltött 9 napra
elmondhatjuk, hogy eleget láttunk és tapasztaltunk.

Adjon isten a gazd. fels. tanintézet hallgatói-
nak minden évben hasonló kedvet és alkalmat a ta-
pasztalásra.

Egy hallgató.

Megint a piacon.
(Vége.)

„Igy tehát nincs kellő megállapított systema a
bizottságok, tanács, és közgyűlés teendői között; sze-
rintem az elfogadott tervet adó közeg lehet a kivitel-
nek legbuzgóbb és erélyesebb végrehajtója is.“

„Nem tudsz te ahoz pajtás! — de hadd folytas-
sam az általam felvett témát. Mint mondtam a tanács
megbizta az építészeti és szépitészeti
bizottságot tervekészítéssel; e hangzatos nevű bizot-
mányt mindenkinek szabadságában áll szidni, gyáva-
sággal vádolni; ha az eső el nem veri az utcák po-
rát, ha a felszél fel nem szikkasztja az utcaiz habaré-
kot, — ha a házi gazda el nem seprí a háza előtti
járdára rakodott havat, ha komám uram iskolába menő
leánykájának az átjárókon megmerül a kis bakkanca,
ha hugom asszony selyem ruhájára rácsorog az eresz
leve, mert nem fogták csatornába; — szóval boldog
boldogtalan szidhatja bátran és minden ok nélkül; pe-
dig jól tudják, hogy szegény bizottság nem rendelke-
zik legkevesebb erővel sem, — azt is tudják, hogy a
bizottság egyik tagjának a mérnöki karnak nem ad a
kapitányi hivatal talyigásbéreket, kik a sarat havat
kivigyék a városról stb. — De engedj meg, már is-
mét kiszaladt a fonal a markomból, — de hiszen mi-
kor olyan sok ága is van ennek a dolognak. — No
hát a bizottság valahára tárgyalta kisuj-utca elejét;
— a hátulját, bár nem tárgyalta is ily alaposan, mégis
sikerült kinyitásra előkészíteni, hogy az embermajd ti-
zenhárom városon át, a nyugoti sorra egyenesen ki-
juthasson; — mondom, tárgyalta az ügyet s egy pár
jól indokolt terv után megállapodott abban, hogy kis-
uj-utca elejére egy díszes épület állíttassék, melynek
széles kapuja alatt a közlekedés a gyalogosok számára
fentartassék ugyan, de az ott különben is gyérjáratu
kocsik, szekerek, és kerepelő talyigák méltóztassanak
kerülni széchényi utca felé a H a l vagy helyesebben
P i s o i r utczáskán keresztül. Ez épület piaci hom-
lokzata kétemeletes, az utca mentében mindkét oldala
emeletes, kisuj-utczára néző homlokzata ismét kéteme-
letes legyen. A földszinti helyiségek ugy a piaczra,
mint az utca mentében áruboltokat képezzenek, az
emeletben kisebb nagyobb bérlakások alakíttassanak,
a kisuj-utca felé néző homlokzat összefogott két eme-
letét pedig városunkban ugy is hiányzó nagy táncze-
rem, s mellette a szükséges helyiségek foglalják el.
Mint más csinos városokban is szokásban van, e kes-
keny utca üveg fedéllel láttatnék el. Terv és költség-
vetés készítésével a városi főmérnök bizatott meg. Több
bizottsági ülésben tétetett már interpelláció e terv és
költségvetés iránt, — az adott válasz sohasem volt ki-
elegendő. Remélem hogy az indítványozó a legelső köz-
gyűlésben fogja e tárgyat ismét felhozni, ha addig a
kezdeteknek kezdeményezését sem fogja tapasztalni.“

„Hja barátom, az már baj, ha a megbízott köze-

gek nem teljesítik kötelességeiket. Csaknem bizonyos-
vagyok benne, hogy ha a tervezett bazárt csinosan de
azért elég jutányosan felépíteni lehetne, 10—12 száz-
töltjét behozná a befektetett összegnek, sőt az is meg-
lehet, hogy a terv jól sikerülte esetében, akadnának
vállalkozók is, kik azt saját erszényeikből — bizonyos
idő tartamig használhatás kikötése mellett — fölépít-
tetnék.“

„Ez utóbbi volna kívánatos, mert a városnak je-
lenlegi pénzügyi állása aligha lenne képes hamarjában
nagyobb építkezésbe bocsátkozni.“

„Csak mozgassátok a dologt barátom, mert hidd
el, valóságos szegényére válik e nagy és gazdagnak
tartott városnak, hogy a piacz legkitünőbb részén bizo-
s jövedelemmel kínálkozó üres helyet évről évre ott
heverni türi. — No de jer szállásomra, mert szeret-
nék én még veled egyről másról okoskodni.“

„Nem bánom, — menjünk!“

MOZAIK.

Nagy emberek utolsó szavai:
A nagy Bonaparte Napoleon e szóval „tábornok“
vett búcsut a világtól.

Byron: „aludjunk.“

Nelson: „egy csókot.“

Nero: „igy tartjátok meg hűségteket?“

Alfieri: „szorítsátok meg kezeim kedveseim, mert
meghalok.“

Haller: „az ér megszűnt verni.“

Göthe: „világosságot, több világosságot!“

Erzsébet királynő: „Minden kincsemet egyetlen
egy pillanatért!“

Beaufort bibornok: „Hogyan, hát nincs, nem
lenne mód a halált leigázni?“

Grotius Hugó: „legyünk komolyak!“

Tasso: „kezeidbe ő Uram!“

Scott Walter: „Ugy érzem, mintha újja szület-
nék!“

Washington: „Jól megy!“

Taylor: „Igyekszem kötelességemnek eleget tenni!“

Concha: „Sebet kaptam, de a csapatok élén.“

A spanyol-francia hadjárat alatt Bonaparte Na-
poleon császár a következő szavakat váltotta Sevilla
kormányzójával:

— Ha a város 3 nap eltelte után meg nem adja
magát, irgalom nélkül fogok mindent megberetváltatni.

— Sire — felelt a spanyol tábornok — ezt ön
nem fogja merészlni.

— És miért nem?

— Felsőged engedelmével megmondom.

— Nos, halljuk!

— Csupán csak azért Sire, mivel felsőged a fran-
kok királya, olasz király, a rajnaszövetség védnöke stb.
s én kövte hiszem, hogy felsőged e „szép“ czimek
mellé még a „Sevilla borbélyát“ is szeretné
kapcsolni.

— Spanyolországban mód nélkül szeretik a hosz-
szu neveket. — Jelenleg két pénzügyminiszeri hiva-
talnok van ott, az egyiknek neve: „Don Epifanio
Mirurzururundua y Zengotita.“

A másodikat pedig így hívják:

„Don Juan Nepomukeno de Burionago-
natoricigo Geazovechea.“

E nevek mellé képzeljük aztán oda a szokásos
kacsaringót.

Házasság előtt a nő a legkedvesebb, házasa-
ság után pedig a legdrágább.

Jules Janin a tárca és kritika „volt királya“
egyike volt Franciaország legszorgalmasabb emberei-
nek, de senki sem volt képes magának megmagyarázni,
hogy tulajdonképen mi módon képes valamit dolgozni
és valamit létrehozni? — Azon pillanattól fogva, mely-
ben reggel felkelt és este lefeküdt, fogadó terme soha
sem fogott ki a látogatóktól. — Páris, egész Frank-
hon írói, költői, művész és művésznoi siettek hozzá,
hogy egy tanácsot, egy bátorító szót kaphassanak tőle;
s minden egyes látogatójával beszélt Janin; egy sem
távozott a nélkül, hogy ki-ki hogyan? czélt ne ért
volna nála. — Sokszor egész társaság látogatta meg.
Ha meggondoljuk, hogy mindaz, mit Jules Janintól oly
könnyen és oly élvezetesen olvastunk ép oly nehezen
jött létre az egész megfoghatlan; mert minden la-
pot meg írt, vizsgálva javitgatva olvasta keresztül; sok-
szor a már kiszedett mondatokat egészen megváltoz-
tatta; egyetlen egy cikke sem jelent meg mit 2—3-or
meg nem vizsgált volna. — Igy pl. „A toulousei apácát“
nem kevesebb mint tizszer írta eleitől fogva az
utolsó betűig másképen. — Ezeket kívül még két szen-
vedélyes szokása is hátráltatta munkásságában; egyik
a domino-játék, a másik pedig a könyvbuvá-
kodás; előbbenben szintén nagy „mester“ volt, utóbbi-
ban pedig fáradszón kutató volt, ugy hogy egy
egész kis könyvtára maradt oly könyvekből, a melyek
szerzőiktől különféle írott jegyzetekkel vannak ellátva.

— A szivar egész nap szájában volt. Ő maga beszélte
el, hogy 1 1/2 évbe került míg a dohányzáshoz hozzá-
szokott, de — mint nevetve jegyzé meg — kitartásom
sok tekintetben jutalmazott meg, mert a szivar már

nem csak egyszer segített ki egynémely kellemetlen-
ségből.

Ha dr. Luthernek igaza van, hogy az, a ki a
nőket nem szereti, világeletemben boldognak marad, ak-
kor az egész férfinemet két rendre lehet osztani; el-
sőbe olyan boldondokat a kik nem szeretnek, a máso-
dikba pedig olyanokat a kik szeretnek.

Egy időben a homburgi játékbarlang rendes évi
budgetjében a következő két tétel is volt olvasható:

„6000 forint jegyző kártyákra és az azoknak
jegyzésére szükséges gombostűkre.“

„36.000 forint szerencsétlenül járt játzók el-
és tovaszállítására.“

Ha az ember szerelemből lesz öngyilkos, —
mondá egy izben Napoleon — nem egyéb boldogná;
ha zilált anyagi helyzeténél fogva teszi: gyáva; —
veszve hitt becsületért: gyengeség; — de egy el-
veszített birodalmat tulélni, kortársai gunyját elviselni,
ez a legnagyobb bátorságra mutat.

HELYI HIREK.

— **A debreczeni reform.** VIII osztályú nőnövelde

növédekeinek 1873/iskolai évi kövizsgái következő
rendben fognak megtartatni az intézet helyiségében:

Jul. 19. d. u. 1/4 órától 1/2-ig, vallásból és ének-
ből. 1/2 órától, az I. és II. osztály növendékeinek min-
den tantárgyból. Jul. 20. d. e. 9 órakor V. VI. VII. osztá-
ly növendékeinek minden tantárgyból. Jul. 20. d. u.
1/4 órakor III. IV. osztály növendékeinek minden tan-
tárgyból. Jul. 21. d. e. 9 órakor francia nyelv és zón-
gora. A női munkák az egész idő alatt kiállítva ma-
radnak. Mire a t. születek, ügybarátokat tisztelettel
meghívom. Dr. Palay Miklós ideiglenes igazgató.

— **A nyomdász ünnepélyre** melyet a jövő szom-
baton tartanak nagy előkészületeket tesz a rendező
bizottság; — ugy halljuk József főherczeg is
küldött egy bizonyos összeget, ezáltal ismét tanujelét
adván annak, hogy hazánk minden ügyeit figyelemmel
kíséri.

— **Az alakulásban levő önkéntes tüzoltó egyeslet**
tervezőjétől azon írásbeli értesülést vettük, hogy ezen-
tul lapunkat is rendszeresen fogja tudósítani e közér-
dekű egyeslet körében felmerülő mozzanatokról. — Igen
szívesen vesszük, s részünkről is mindent elkövetendünk,
a mit egy ily közérdekű intézmény a saját embereitől
méltányosan megkövetelhet.

— **A tanítóképezde** növendékei tegnap tették le a
gazdasági felsőbb tanintézetben felévi vizsgájukat a
gazdasági szaktárgyakból, általában jó eredménnyel.
Sajnos, hogy a harmad évesek a felév végére már ugy
megfogynak — időközben kimenő tanítói állomásokra
— hogy alig jelenhetnek meg a vizsgálaton.

— **A 16-ik huszárezred** osztály gyakorlatai na-
ponkint folynak apércsi lapon, s igen imponans lát-
ványt nyújtanak. Nézők is akadnak néha, kik gyönyör-
ködve szemlélik a kitünően sikerülő gyakorlatokat.

— **Debreczen város polgársága** l á b a s j ó s z á g
a i felől az idénről a következő kimutatást vettük. A
belső legelőn jár tehén 3227, tavalyi bornyu 291, ser-
tés 1245, juh 7079, ló 3526, ökör 94. — A külső le-
gelőn van tehén 8833, tavalyi bornyu 4282, ló 2269,
csikó tavalyi 936, ökör 1344, sertés 9052, számár 30.
— A külső legelőn járó lábas jószág után 62042 f. 69
kr. legelőadó fizettetik.

— **A czeplő-utczai** furrott kutról a minap tet-
tünk említést, — hogy az használhatatlan vizet ad. —
Azóta már tisztított ezen kut, de siker nélkül, mert
a viz csak oly salakos és ihatatlan mint volt. Ugy
látszik nem is ér ennek a tisztítás semmit, hanem gyö-
keres javításra, — melyben furásra volna itt szükség.

— **A szállógazdák** nagy aggodalomban vannak a
szárazság miatt, mivel a kifejlett szállófűrtök egész
tövig fonyadni kezdenek s ha még sokáig így tart, tö-
kéletesen tönkre megy a fagy által megkímélt termés.

— **Részeg fiakkere** kísértetett be tegnap a kapi-
tányi hivatalhoz. Az illető mámoros állapotában oly
annyira kinozta, üzte lovait, hogy attól lehetett tartani,
místerint az utcán járó-kelők közül elgázol valakit.
8 napi fogságra ítéltetett.

— **Gyászhr.** Reszler István egykori operaénekes
és színigazgató f. hó 13-án élte 45-ik évében szélhü-
dés következtében Budapesten elhunyt. — Reszler vá-
rosunk közönsége, mióta színházunkat elhagyá, folyto-
nosan megtartá jó emlékeztében, s ő e jó emlékeztet
valóban meg is érdemelte, mert első volt, ki nálunk
színügyünk fejlesztése érdekében legtöbbet áldozott s
ki annak felvirágoztatásában fontos tényező gyanánt sze-
repelt. Emlékeztünk, hogy midőn 1861-ik évben az
általa n.-péterfián építettett faalkotmány, illetőleg ideig-
lenes színház megnyílt — Reszler István mily kitünő
dal- és színműtársulattal nyitotta meg abban az előa-
dások sorozatát. Emlékeztünk, hogy ekkor tájban
alakult meg a színügylet is, mely azt tüzte ki fel-
adatául, hogy „míg egyfelől a színügy iránt minél élén-
kebb társadalmi mozgalom által a közönség részvétét
megnyerni törekszik, más felől a színtársulat működé-
sének ellenőrzése által a közönség miügényeinek kielé-
gítettését is biztosítja.“ — Tehát Reszler mint színigaz-
gató városunk színügyének összeforrtan jelentkezik

Melléklet a „Debreczeni Ellenőr“ folyó 1874. évi július hó 15. II-dik számához.

Tisza Kálmán beszéde

a képviselőház f. h. 13-kán tartott ülésében.

Tisztelt ház!

Legelsőben is azt tartom, (Halljuk! Zaj: Helyre! Elnök csönget) legelsőben is azt kívánom kijelenteni, hogy a mi saját egyéni jogosultságomat a szóhoz illeti, én, ha Máday t. képviselő ur jobban szeret előttem, mint utánam beszélni, igen szívesen átadom a szót. De kötelességemnek tartottam a házszabályok szerint, nehogy ebből jövőre következtetés vonassék, miután a tulsó oldalról felszólalás történt a javaslat mellett, igényelni, hogy most én szólhassak. Különböztetve magamra nézve a kivételt szívesen elfogadom, és ha Máday képviselő urnak tetszik, szólhat ő (Halljuk! Halljuk!)

A mi már t. képviselő ház, az előttünk levő nagy fontosságú kérdést illeti, erre nézve legelőször is kifejezést kell adnom annak, hogy a miket az igen t. képviselő ur beszédében elmondott, azoknak legnagyobb részével egyetértek.

Ugyanis beszédének legnagyobb részében azt hangsúlyozta, hogy mennyire van szükségünk egy összeköttetésre kelet felé Erdélyben; szükség van erre a keleti vaspálya jövedelmezőbbé tétele szempontjából; szükség van erre, mint mondá, terményeink, de még inkább iparunk szempontjából. Elismerem, hogy igaza van; igaza van abban is, hogy nem szabad azt mondani, hogy iparunkon nincs mit védeni, mert némi iparunk most is van, de ha azt akarjuk, hogy több legyen, csak keletfelé kereshetjük piacát (Helyeslés balfelől.)

Mindezzel tökéletesen egyetértek és megvallom, egy perczig azt hittem, hogy az előadó ur tisztjéről megfélemlítve indokolni fogja azt, hogy e jav. tot miért nem lehet elfogadni, mert, mint bátor leszek beszédem folyamán előadni, ép mindazon nagy fontosságú érdekek, melyek nevében szót emelt, ezen törvényjavaslat által életgyökérükben megtámadtatnak és a legnagyobb veszélynek tétetnek ki. (Úgy van! balfelől.)

Igen uraim! azt mondotta a t. előadó ur és a t. miniszter ur hivatkozott más szavakkal ugyanezen helyes eszmére, hogy mi politikailag nem kívánunk terjeszkedni sehova, de igyekezzünk iparunkkal és becsületes munkásságunkkal terjeszkedni, ha lehet nyugat felé, de mindennek előtt a természetes irányban kelet felé. De ha azt tartják helyesnek, hogy igyekezzünk terjeszkedni kelet felé iparunkkal igen, kérem ne méltóztassék oly jav.-kat elfogadni, melyek által ezen terjeszkedésnek — mint bátor leszek kifejtteni — önmagunk emelünk gátat. (Élénk helyeslés balfelől.)

Még csak egyet kívánok a t. miniszter urnak mellesleg megjegyezni, mielőtt nézetemet tüzetesen kifejténém, a többire a válasz azt remélem, előadásom későbbi részeiben lesz foglalva; e megjegyzésem arra vonatkozik, a mit a t. miniszter ur egy eshetőleges aradi összeköttetésre nézve felhozni méltóztatott. Azt méltóztatott mondani, hogy az államnak arra, hogy Arad felé építsen, pénze nincs; vállalkozó pedig csak kamatbiztosítás mellett építtetné, míg itt kiépül a vasut, úgy hogy valóságos tetleges teher az államra nem hárul. En ezen viszonyokat annyiban, a mennyiben az oszt. államvaspálya társulatnak adatott ezen 1 millió cumulatív garancia nehelyesen fog valaha igénybe vétetni, és a mennyiben hiszem, hogy az aradi összeköttetést e nélkül kiépíteni nem lehet, elismerem, hogy ez directe, megszámlálhatóan a papíronsan egy összegben kifejezhetőleg többbe került volna az államnak, de méltóztassanak elhinni, és ennek igazolásul ismét hivatkozom beszédem későbbi részeire, hogy nem lehet oly nagy kamatbiztosítást fizetni akár Orsovától Temesvárig, akár Arad felé, és nem kerülhet az államnak ezen orsovai összeköttetés akár egyik, akár másik irányban kevesebbe, bár, mondom, kedvezőtlenül álljanak is a számok a papíron, mint a mennyibe kerülni fog az előterjesztett engedélyokmány értelmében, melyben megszámlálható tetleges összeg nem követeltetik tőlünk, használatlanul nem követeltetik megszámlálhatatlan nemzetgazdasági veszteség. (Zajos helyeslés balfelől.)

Mikép már az előzetes kérdés alkalmával jelezve volt, én sem vagyok képes, — a mint ezt a t. miniszter ur is elismerte — a nemzetközi szerződéshez szólni a nélkül, hogy magát az orsova-temesvári vonal engedélyokmányát is ne érintsem, mert eltérőleg attól, a mi azon alkalmával mondatott, én igenis azon meggyőződésben vagyok, hogy ha a temesvár-orsovai vasutra vonatkozó engedélyokmány el nem fogadtatik, akkor nagy könnyelműség volna csak a nemzetközi szerződést elfogadni, még pedig azért, mert azon szerződésben ígéretet teszünk

ezen meglehetősen hosszú vasutvonalnak négy év alatti kiépítésére és forgalomba, — illetőleg üzletbe bocsátására.

Azt mindenki tudja, hogy azon uton, a mely az én meggyőződésem szerint az orsova-temesvári vonallal szemben egyedül birna teljesen megnyugtanni, hogy az állam építse, érinteni képesek nem vagyunk. Már most elfogadni a négy év alatti kiépítés kötelezettségét, tudatában annak, hogy az állam maga nem építtet és a nélkül, hogy lenne egy a kiépítés iránt teljes garantiát nyújtó vállalkozó, én azt hiszem, egyáltalában nem lehetne, mert mi lenne az eredmény? Az, hogy vagy nem bírnók szavunkat beváltani, a mi mind hitelünknek, nemzeti tekintélyünknek roppant ártalmára lenne, vagy óhajtván e helyzetet kikerülni, összekötött kézzel lennénk oda dobova a vállalkozóknak, a kik akkor még sokkal kényelmesebben diktálnák nekünk a feltételeket. (Élénk helyeslés balfelől.) Én tehát mint mondám a kettő közt szoros összeköttetést látok, csak azt jegyzem még meg, hogy ezen szempontból a tömösi összeköttetés azért nem bír hasonló fontossággal, azért nem akadály magában az elfogadásban nézetem szerint, hogy a tömösi összeköttetés iránt nincs egyezmény, mert ezen pálya aránylag igen csekély hosszánál fogva utoljára is állampénzügyeinknek jelen rossz helyzetében is, ha kell államköltségen kiépíthető.

De t. ház! ha elfogadását a nemzetközi egyezménynek az orsovai engedélyokmánytól teszem függővé, meg kell mondanom, hogy minő három feltétel az, a mely engem ennek elfogadására bírhatna. (Helyeslés.) Hogy a többi kérdéseket, — az ojtói és tömösi vonalok közötti kérdéseket, ez alkalommal mellőzöm, azt nem teszem azért, mintha határozni akarnék magam részéről az egyik vagy másik mellett, az egyik vagy másik ellen, hanem teszem azért, mert magánál ezen orsovai engedélyokmány nál fogva, részemről nem lévén képes sem a nemzetközi egyezményt, sem az engedélyokmányt elfogadni, úgy is szabadon marad a tér a további lépésekre mindazoknak, a kik ez irányban positiv adatokkal fellépnek.

Azon három feltétel, melyet említeni bátor voltam, a következő: az első az, hogy a megnyitásnak egyszerre történte biztosítva legyen, a második az, hogy biztosítva legyen a mennyire lehet az iránt, hogy a romániai vasutak üzletének berendezése által még ha egyidejűleg nyílik is meg, — nem fognak azon termények és egyéb szállítmányok, melyek természetesen Tömös felé, egyszóval az erdélyi összeköttetés felé mennének, az orsovai összeköttetés által elvonatni, a harmadik az, hogy biztosítékunk legyen az iránt, hogy nem fog megtörténni az, a mi iránt nemcsak bennem támadtak aggodalmak, hanem a mint igen jól tudjuk, a pénzügyi bizottság minden tagjának kebelében is éltek, hogy a romániai terményeknek a differenciális tarifák olcsóbbá tétele után egyfelől megintja az éjszakkémet piacokat a magyar terményeknek, és másfelől, (itt jön tekintetbe az ipar) hasonló tarifák után magunk teszszük lehetetlenné, hogy ugy a természetes összeköttetések következményei, mert azok ellen harcolni nem kívánok, a németországi és osztrák iparczikkek elárasztassák a keletet, és iparunkat a fejlődés csirájában elfojtsák. (Helyeslés balfelől.)

E tekintetben t. ház én biztosítékot nem látok. A t. miniszter ur és a központi bizottság t. előadója is azt mondja, hogy biztosítva van az egyidejű megnyitás.

Engedelmet kérek az egyidejű megnyitás egyáltalán biztosítva nincsen. Nem azért a 3 hónapért a melyre én sem helyezek sulyt, hanem azért, mert a nemzetközi szerződés beszél ugyan egyidejű megnyitásról, de már az engedélyokmány nem azt mondja, hogy ezen pálya meg fog nyílni akkor, mikor a másik, hanem azt mondja, hogy 4 év és esetleg 3 hóval kevesebb mint 4 év alatt.

Félreértések elkerülése végett t. ház határozottan kijelentem, hogy midőn ez iránt aggályt táplállok, nem vezet sem a romániai kormány vagy törvényhozás iránti bizalmatlanság, sem még azon feltevés sem, hogy talán saját kormányunknak nem lenne komoly szándéka a két kapcsolatot tényleg létesíteni; én mindkét helyről a legnagyobb, legelhatározottabb jó szándékot tételezem fel, de kiindulok ezen aggályom kifejezésénél a helyzetből.

A t. miniszter ur ugyan azt mondja, hogy a romániai kormány óhajtotta a kapcsolat végett az alkudozásokat megújítani, de azt gondolom, a t. miniszter ur sem fogja mondani, hogy a romániai kormány vagy a romániai törvényhozás, vagy a romániai közvélemény ezt rohamosan nagyon sürgette volna. Hasonlag nem fogja mondani,

házból.

eredeti tudósítása.

Budapest, jul. 14.

alkali csatlakozás iránti ak két fő momentuma y beszéde; a másik gr. széde a t.javaslatok el. A pénzügyér beszéde ehető érveinek megszo. de főleg az által; hogy a czáfolatá, melyeken a c z á f o l a t á n a k laposan érvelt főleg — az orsova-aradi va. t. elmeit, vagy legalább nyában; de kijelentette, ében, mégis a kormány. Mert ő fél a kormány. ny kell, oly erős, ki a is tud parancsolni. Ma áusa.

Ellenőr“

A német császár ide, este a magyar részt, mely egészen Elisabeth Hotel előtt, szállott, katonazene nek ormain örömtű. egszebb nyugalom és elutazása ma reggel csak 5 órakor uta.

I. 15. A főhadiszáll. tett vissza. Az Ebro a csapatok közt ki. om hétnél előbb nem ak főtábornokara, s a omultak. A halózás n fenyegetve van.

I. 15. A sóadó tit. bséggel elvettett. niszter beadja-e le.

ASZAT.

ezzenben jul. 14. 6 kétszeres 5.00—5.40., 6 árpa 2.10—2.30., 1 pengeri 3.80—4.00., 1 argonya 4.50., 1 mázsa háj 42—43—44“

szabó Antal.

ar László.

t.

dópénztárnoki áll. vel van egybekötve, azok, kik ezen áll. O-tól auguszt. 4-ig áni hivatalban (vá. ek, vagy felszerelt

áros polgarmestere.

satolva.

hogy itt Magyarországon ép az utolsó években, épen most a törvényhozásban, akár azon kívül a közvélemény ezen csatlakozások létesítését égetőnek, sürgetőnek nyilvánította volna. Nem volt ez így sem Romániát sem Magyarországot tekintve. Hogy van tehát, hogy mégis mint leg-sürgősebb, legégetőbb kérdés, mint halasztást nem tűrő kérdés áll ez most előttünk? (Halljuk!)

Onnan van az, mert ez nagy érdeke az osztrák államvaspályának. (Ugy van! bal felől.) És ismét kijelentem, hogy az osztrák államvaspálya társulatot, én egyáltalában megtámadni vagy bántani nem akarom. Az egy üzleti társulat, a mely igyekszik mennél jobb üzletet csinálni; teljes joga van hozzá, sőt joga van, hogy ha valaki vele, ő rá nézve nagyon előnyös, de a másik félre nézve pedig nagyon káros üzletet köt, azt, még azon kívül ki is nevetni. (Élénk helyeslés bal felől.)

Már most előjött tehát az osztrák államvaspályának nagy érdeke. S ez természetes, mert az összes romániai vasutak az ő üzletében vannak, ha most megkapja az orsova-temesvári vonalat, kezében van az egész forgalom Magyarországon és Ausztrián keresztül, ekkor termékenyítheti az által romániai vasutait, de azok útján ismét termékenyítheti magyarországi és ausztriai vasutonalait is, s természetesen oly politikát fog követni, mely ezen szempontból a legjobb. Mert neki nem az az érdeke, hogy magyar terményeket szállítson, hanem az, hogy szállítson, (Helyeslés bal felől) s ép azért sokkal nagyobb érdekében áll romániai terményt szállítani, mert az sokkal nagyobb uton szállítatik. (Helyeslés.)

T. ház! Nem kutatom, ki adott az államvaspályának ily nagy hatalmat. De hogy e nagy hatalom meg van, az czáfolhatatlan tény. Már most kérdem: hogyha meg van ma ezen államvaspálya társulat ama engedélyokmányban már biztosítva az iránt, hogy az ő vasutja mindenestre meg fog nyilni, legfeljebb 4 év alatt, és midőn az, hogy a másik ne nyiljek meg, az ő érdeke, nem fogja-e s pedig a maga szempontjából jogosan, — mert a nemzetközi szerződést nem ő írta alá, — befolyását érvényesíteni arra, hogy a másik pálya kiépítése legalább is elhalasztassék, hogy neki a kellő ideje meglegyen a másik pálya forgalmát is saját pályájára szoktatni és terelni. (Helyeslés bal felől.) Meglehet azt fogják mondani, rendezzük csak pénzügyeinket, akkor majd másképp fogunk beszélni. De én erre azt mondom, hogyha a magyar állam azt a tömösi vagy bármely erdélyi pályát négy év alatt ki akarja építeni, akkor nem sok idő van, nem négy de nemis három, de talán két év sincs arra, hogy már mint rendezett pénzügyekkel bíró állam állhassunk szemben vele. (Igaz, ugy van! bal felől.) És vajon hiszi-e valaki, hogy egy év alatt, de hiszi-e, hogy 4 év alatt ugy rendbe hozhatjuk pénzügyeinket, hogy nem lesz szükségünk a pénzvilág hatalmasait igénybe venni? Nem gondolom, hogy valaki ezt állithatná. Ha már most ismét azon helyzetben leszünk, pedig leszünk, mert hiszen a 153 millió ugy szólván csak függő adósság, azt consolidálni kell, annak hamar lejár a terminusa — hamar azon helyzetben leszünk, hogy akkor is szükségünk lesz ugyanazon faktorokra, melyekre mondják, hogy ma van szükségünk: igen természetes, hogy ha ki birták vinni ma, hogy két állam szerződést kössön egy vasut építésére, melyet nem mondom, hogy érdeke egyáltalában nem kíván, de melynek ily rögtönös kiépítését bizonyosan nem kívánja. (Igaz! Ugy van! bal felől.) Ki fogja vinni azt is, hogy azon másik vasut kiépítése ha nem is ad graecas calendás, de hosszú időre elhalasztassék. (Igaz! Ugy van! bal felől.) Nincs tehát egyáltalán biztosítva a két vasutnak együttes kiépítése.

De másodsor t. ház! épen annyivalinkább, mert még az egyidejűség tekintetében sincs biztosíték az iránt, hogy mint előbb jeleztem, az összes romániai vas-pálya üzletét kezében tartó osztrák államvaspálya társulat ne vonhassa át a maga hosszú vonalain a forgalom azon részét is, mely természetesen Erdélyen keresztül van hivatva irányát venni, mert hát utózára igen könnyen teheti azt, hogy nagyobb distantiára viszi a román vasuton Orsováig ugyanazon árut olcsóbban, mint kisebb distantián Tömösnek, mert amit ott netalán veszítene, bőven megnyeri az által, hogy Magyarország és Ausztrián keresztül húzódo vasutvonalait táplálta az atól elvonult forgalom által. (Élénk helyeslés bal felől.)

De, t. ház, még mindezeknél is — pedig nagy fontosságot helyezek ezekre is, — fontosabb előttem ezen kérdés, melyet a 3-dik és utolsó helyen érintettem; az ugyanis, hogyha a differenciális tarifák iránti rendelkezés minden kikötés nélkül és azokat illető megállapodások nélkül, egy szóval ugy, a mint a betérjlesztett engedélyokmányokban van, életbelépnek, akkor hatalomná engedjük lenni legértékesebb üzleti irányunk felett az osztrák államvaspályát, és igenis el fogja érni azt, hogy olcsóbban termelt romániai termények fejünk felett fognak azon német piacokra viténi, melyekről vagy leszorítják a mi gabnákat, vagy legalább lehetlenné teszik, hogy ott a magyar gabona a romániaiával haszonnal concurrenshasson, (igaz! ugy van! bal felől) és szintén ugyanazon módon fogják az olcsón szállított iparcikkkel lehetlenné tenni iparcikkjeink versenyzését és

iparunknak becsületes kifejtését. (Igaz! Ugy van! bal felől.) És t. ház, ha ez megtörténik, ugyan mi módon, mi uton hiszszük még azután, hogy Magyarország népének áldozatkészségére hivatkozni, az adókat sikeresen fel-emelni lehessen. (Élénk helyeslés bal felől.) Igenis kötelessége minden nemzetnek az áldozatkészség, kötelessége, ha kell a fölemelt adót is az ország jóllétéért nyugalmasan viselni, de hogy ezt tőle kívánni lehessen, először is államgazdászatiilag oly politikát kell követni, mely a nagyobb terhek elviselését lehetővé tegye, nem pedig olyat, mely államgazdászataunkra elsatnyítólag, elbénítólag hat. (Élénk helyeslés.)

T. ház! Még pár szót kívánok szólani mielőtt beszédemet berekeszteném, a határozati javaslatokat illetőleg is. (Halljuk!)

Én ezen határozati javaslatra nézve, melyek egyikének célja a két törvényjavaslat elvetése, — azon nézetben vagyok, hogy azokat összekapcsolni a jelen helyzettel nem lehet, mert nem azt tartom most a teendőnek, hogy a törvényjavaslatban vagy határozati javaslatban kijelölt egyik vagy másik irány felett határozzunk, — sőt annak összekötése complicalja, megnehezíti a helyzetet; hanem azon nézetben vagyok, hogy a kiknek már magokra az irányokra nézve is ellenvetéseik vannak, azokra nézve is első dolog, hogy ezen törvényjavaslatok, melyeknek meggyőződés szerint káros voltát előadni bátor voltam, el ne fogadtassanak és a többiekéről később is lehet intézkedni. De egészen más nézetben vagyok azon két határozati javaslatra nézve, melyet a közp. bizottság terjesztett elő. Az egyik azt mondja ki, hogy a kormány adminisztratív uton igyekezzék a differenciális tarifák kérdését mielőbb tisztázni. (Halljuk!) másik, hogy a kettős sinek lerakása iránt az ország lehető csekély megterhelésével intézkedjék.

Furcsa dolog! hiszen differenciális tarifa kérdésében mindnyájan tudjuk, nyilt titok, hogy a pénzügyi bizottság felszólítása után megkísérlette a kormány, megkísérlette pedig akkor, mikor az államvasutársulatnak is volt valami kért valója a kormánytól, és a törvényhozástól, és akkor sem állott rá, most meg azzal biztatjuk magunkat, hogy fogadjuk el a törvényjavaslatot, a mi a vasutársulat érdekében van, és a minnek megnyerhetése végett sem akart a differenciális tarifák leszállítására rá állani, most pedig utasítsuk a kormányt, hogy eszközölje ki, akkor, a mikor már nem ígérhetünk cserében semmit, és a mikor a társulatnak nincs mit kérnie a kormánytól. (Élénk helyeslés bal felől.) Már engedelmet kérek, ez vagy önámítás, vagy porhintés az ember szemébe. (Élénk helyeslés bal felől.) Mindenesetre pedig olyan, a mit ha a ház elfogad, eredménye az lesz, hogy maga a ház és a törvényhozás nevétség tárgya lesz. (Féltákosok bal felől: Ugy van! Igaz!) Hasonló a nézetem a kettős sinekre vonatkozólag is, mert ezeket ha nem sikerült valamiképpen kivívni, akkor, mikor az államvasutársulatnak nagy fontosságu érdeke volt, melynek árán az kieszközölhető lett volna, bizonyosan áldozat nélkül, — azt most sem fogja tenni, és én a miniszteriumot csodálom, hogy ily megbízást elvállal, midőn éreznie kell, hogy nem fog neki megfelelni, hanem a legyőzhetetlen nehézségekre hivatkozva a legrovidebb idő mulva kénytelen lesz ez alól a háznak felmentését kérni.

Mindezeknél fogva t. ház, mert az egyszerre kiépítést biztosítva nem látom és mert nem látom biztosítva azt, hogy a forgalom Romániában az erdélyi összeköttetéstől mesterségesen elvonatni nem fog, és mert mindenekfelett nem történvén intézkedés a differenciális tarifák tárgyában, nemcsak valószínűnek, hanem meggyőződés szerint bizonyosnak tartom, hogy mind nyereszteményeinkkel való kereskedésünk, mind iparunk kifejlődhetése — ha a törvényjavaslatok elfogadtatnak — nagy mértékben gátoltni fog és pedig gátoltni fog mindkét irányban, és kiszámíthatlan kárnak tétetik ki az ország; mindezeknél fogva részemről a törvényjavaslatokat, sem az egyiket sem a másikat, a nemzetközi szerződést, főleg a másiknak rossz volta miatt, még csak általánosságban a részletes tárgyalás alapjául sem fogadom el. Nem fogadom el pedig még a részletes tárgyalás alapjául sem, mert itt már nem lehet arról szó, hogy a részletes vitánál majd iparkodunk kiigazítani egyik-másik részletet, mert hiszen épen azokat, a mik a részletekben fontosak, a pénzügyi bizottság felszólalása folytán a kormány által megkísérlettévé kijavítani, ez lehetetlennek bizonyult. Itt tehát nincs más mód, mint elvetni az egészet, ha hazánkat ily módon, meggyőződés szerint, megkárosítani nem akarjuk. (Helyeslés bal felől.)

A t. ház bölcsessége fog e tekintetben határozni. Én részemről óhajtom, hogy felfogásom e tárgyban téves legyen, de erről meggyőződés, hogy nem téves, hogy az idő igazolni fogja és épen azért erős meggyőződés az is, hogy bármennyi hibát követtünk is legyen vasuti politikánkban 1867 óta, a hazára, az országra nézve oly káros törvényt, a milyen ez, nem szavazott meg a ház, és azért nem fogadom el a törvényjavaslatokat. (Zajos helyeslés bal felől.)

DE

Me

Előfizetési feltételek
hoz bordva vagy vidékre
évre 10 frt. Félévre 5
50 kr. Egy óra 1 frt.
a kiadóhivatalban a

— A mór is
mi őszinte szívbe
mehet, de fájdal
még mindig meg
eljárásával ismét,
són a szegény ha
vér a nemzettest
folyják el az min

A honfiai f
tudatjuk olvasóin
napi számának
az a képviselőhá
be is következtet
győződése ellené
zánkra nézve ol
megadással teljes
elfogadta az oláh
lakozásról szóló
viseleti uton szer
melyről nemzetg
sabbat, sérelmes
az országgyűlés.

Megadatott
lyának a magyar
építeni s üzletben
tömösvári vasutat
megyelme, — n
pasztalatok szerin
nitanunk, — let
gazdászati érdeke
zára az ellenzé
szüdelmének, da
nemzetgazdászati
adó megkárosítá
gyarazatoknak.

Pedig tudjuk
s meg vannak,
hogy ezen tör
minő vétkes hib
dekei ellen. Csak
itt, ki gyönyörű
tömösvári vasut
hibásnak tartja a
tikát, s a jelen t
vaslatot is ezen
mivel azonban a
vényjavaslat meg
válság állhat elő
rettenetes nagy
kezzék, meggyőz
mellett szavaz.

És ugy tön
Hiában erő
gyönyörű ékess
hibás alapon ny
az ellenzék azor
törvényjavaslat
anyagai érdekei
nek. Ghyecz K
ügyminiszteri t
hogy leplezetlen
vallani a helyze
pénzügyi program
ezen ügyben tan
győztek bennünk